

HERRI AMETSA

IKASTOLA

JANGELAKO GIDA- PROTOKOLOA

AURKIBIDEA

1 - SARRERA

2 - HAUR ESKOLAKO JANGELA (1-2 URTE)

- Ezaugarri nagusiak ..... 4.orr.
- Egokitzapena..... 4.orr.
- Ordutegia ..... 4.orr.
- Giroa .....4.orr.
- Bazkaltzeko momenturako prestaketa ..... 4.orr.
- Bazkariaren momentua ..... 5.orr.
- Gure jarrera..... 5.orr.
- Familiaren eta Ikastolaren ardurak eta jarrerak ..... 6.orr.

3 - JANGELA OROKORRA (HH3 – DBH4)

- Ezaugarri nagusiak .....7. orr.
- Menu bereziak ..... 7. orr.
- Egun bat jantokian ..... 7.orr.
- Jangelako arau orokorrak ..... 8.orr.
- Liskarren bideraketa ..... 9.orr.
- Bazkalosteko eremuak..... 9.orr.
- Jangelako koordinatzailea.....12. orr
- Txostenak..... 14.orr.

1.- SARRERA

Zalantzarik gabe, hezkuntza integralaren prozesua oso zabala da, eta ikastolako ikaslearen bizitzako arlo guztiak hartzen ditu: garraioa, ikasgela eta jangela. Ikastola ez da soilik ezagutzen igorle bat. Balioak garatzea funtsezko ardatza da ohitura on pertsonalei eta kolektiboari begira. Eta hor hartzen du jantokiak balio garrantzitsua garapen horretan, ez baitu funtzio fisiologiko soilak betetzen (elikatzea), baizik eta ikaslearen balioen garapenaren parte aktiboa da (bizikidetzak, errespetua, erantzukizuna, esker ona, umiltasuna, etab.).

Elikadura-funtzio soilak izatetik alderdi emozionalak eta didaktikoak garatzera igaro da. Ikaslea modu naturalean ohitura onak barneratzen dituen leku batean elikatzen da.

Horregatik guztiatik, elikaduraren oreka bilatu behar da nutrizioaren ikuspegitik, garatzen den espazioak duen garrantzia eman behar zaio, eta gure ikasleei beren garapen integralean egunerokoan lagunduko dieten langileei prestakuntza eskaini.

Laburbilduz, elikadurari begira, eskualdeko elikadura ekologikoaren eta produktuaren aldeko apustua egitea, eta espazioari begira, alderdi erakargarria eta aldi berean didaktikoa duten balioetan oinarritutako bizikidetzak-leku bat bultzatzea.

2.- HAUR ESKOLAKO JANGELA (1-2 URTE)

EZAUGARRI NAGUSIAK

Jangela ikastolak berak kudeatzen du, baina janarien sukaldatzearen arduraduna Aibak catering-enpresa da. Enpresa honek diseinatzen ditu menuak, jakiak erosten ditu eta bere egoitzan kozinatzen ditu. Goizean bazkariak prestatuta ekartzen ditu termotan.

Tutoreen esku, gehi laguntzaile batekin dago bazkal orduko momentua.

Hiru hileroko menuak gurasoei helarazten zaizkie afariak prestatzeko garaian kontuan hartzen dituzten. Hiru hileroko menuak eskuragarri daude idazkaritzan edota www.herriametsa.eus gure web orrian.

Funtzionamendu orokorraren mailan, zerbitzuaren jarraipena jantokiko koordinatzaileak egiten du, administrazioko buruarekin batera. Bilera periodikoak ere egiten dira Aibaken zuzendaritzarekin, doikuntzak eta hobekuntzak bideratzeko. Bestale, ikastola, ohiko den moduan, ikasleen gurasoei irekia dago guztion artean kudeaketa egoki bat aurrera eraman dezagun.

EGOKITZAPENA

Egokitze orokorra kontuan izanik, jangela ikastolako beste espazio bat bezala tratatuko da. Jangela bertan dagoenez, haurarentzat toki ezaguna da. Beraz, ohiturak egunez egun egokituko ditu bakoitzaren garapena errespetatuz

ORDUTEGIA

Bazkaltzeko ordutegia 11:30etik – 12:30era da. Ondoren, eskuak eta aurpegia garbitu eta siestarako prestatzen dira.

GIROA

Txukuna eta lasaia izaten ahaleginak egingo dira. Azken finean, haurra gustura eta seguru sentituko den espazio bat izan behar du jangelak eta siesta guneak.

BAZKALTZEKO MOMENTURAKO PRESTAKETA

Parkeko garaia ondoren, 11:15 inguruan, komunera joango gara bakoitzaren beharrak bideratzeko, eskuak garbituko ditugu ura eta xaboiarekin eta mahaian eseriko gara. Bertan baberoak jantziko ditugu. Egundak batzuk igarotakoan, beraiei proposatuko diegu baberoak banatzea. Egundak bakoitzean haur bati proposatuko zaio egitea.

BAZKARIAREN MOMENTUA

Bazkaltzea (jatea) behar bat bezala hartu eta sentitu behar du haurrak. Aldi berean, errittoa bilakatuko denez, ekintza honekin lotutako olerki edo kanta bat proposatuko dugu. Guk platerak eta koilarak jartzen ditugun bitartean. Bukatzean “on egin” esaten diegu haurrei eta janaria zerbitzatzen hasten gara. Bakoitzari nahi duen kantitatea aterako zaio platerera, zenbat nahi duen galdetuz: *asko, gutxi, zenbat burrunztalika nahi dituzu, 1, 2...?* Nahi ez dutenei probatzeko bakarrik aterako diegu eta, patxada handiarekin, horretara gonbidatuko ditugu, probatzera, eta bere ahalegina txalotuko dugu eta hurrengo batean gehiago jango duela adierazi.

Tutorea ere beraiekin eseriko da bazkaltzera.

Haur guztientzat erritmo berdintsua bultzatuko dugu, azkar jaten duenari lasai jateko esanez, presarik ez dagoela eta denok bukatu arte ez dela bigarren platera aterako, lagunei itxarongo diegula, eta mantsoago jaten dutenei pixka bat lagunduz. Sarritan ez dutela nahi esango dute, baina pitin bat plateran jarriko diegu haur guztiei eta nahi ez badute bertan uzteko esan edo, agian, geroxeago probatu nahiko duela.

Bigarren platera amaitzear daudenean ogia eskainiko diegu.

Bukatzean, bakoitzak bere jogurt potea eta koilaratxoa esandako tokira eramango ditu eta lerre-zapiak ere horretarako jarriko den kaxara.

Bazkaltzeko unea oso une egokia da autonomia pertsonala, hizkuntza eta motrizitatea estimulatzen:

- Haurrak berak bakarrik jango du, guk momentu zehatz batzuetan lagunduko diegu: azken kondarrak biltzen, esaterako.
- Momentuan gertatzen denaz edo goizeko saioan bizitakoaz hitz egin dezakegu. Azken batean, giro erlaxatuan *komunikatzeko* une egokia izan daiteke bazkalordua.
- Jana, berriz, ez dugu bazkaltzeko garaian gai bakarra izango; puntualki bakarrik eta aparteko garrantzirik eman gabe.

GURE JARRERA

Lasaia, patxada handikoa, haurrari urduritasunik transmititu gabe. Guk jarrera lasai eta patxadatsua badugu hori transmitituko diegu haurrari eta hau seguru sentitzea nahi badugu ezinbestekoa da jarrera hori.

Haurraren nahiak errespetatuz baina aldi berean aurrera pausoak ematera animatu behar ditugu.

Kontuan izan behar dugu haur bakoitzak bere ohiturak dituela eta horiek aldatzea komeni bada, mantso eta goxo jokatu beharko dugula. Ikasturte hasieran gurasoekin egiten den bakarkako bileran, gai honen inguruan informazio trukaketa egotea ezinbestekoa da, tutoreok jakinaren gainean egon behar baitugu.

FAMILIAREN ETA IKASTOLAREN ARDURAK ETA JARRERAK

Jangelaren planteamendua bi aldeek adostu, onartu eta bultzatu behar badugu ere, ondorengoak kontuan izan behar ditugu:

- Haurrari ez diogu esaldi ezkorrik esan behar. Adibidez: “ikastolan ikasiko duzu jaten”.
- Janariarekiko antsietatearen inguruan zer egin behar dugun.
- Jan nahi ez duenean nola jokatu behar dugun.
- Elikagaiekin oso selektiboa bada zer egin dezakegun.
- Jateko garaia ez da jolas garaia. Haurra ez dugu ez engainatu, ez beste gauza batzuekin distraitu behar jan dezan.
- Etxeko edo ikastolako erreferentziak, ereduak, duen garrantzia.
- Erabiliko den tresneria: koilara, sardexka, plater, edalontzi...

Hasieran ez diogu garrantzia emango dena jateari, hori pixkanaka lortuko dugu haurra animatuz. Hasieran garrantzia duena haurra seguru eta lasai sentitzea da. Lasai eta seguru dagoen haurrak jan egingo du eta zerbait ez bazaio gustatzen adierazi egingo du. Hortik aurrera gure lana haur hori janari berriak probatzera animatzea izango da. Seguru sentitzen den haur batekin askoz errazagoa izango da pauso hori ematea.

3.- JANGELA OROKORRA (HH3- DBH 4)

EZAUGARRI NAGUSIAK

Jangela ikastolak berak kudeatzen du, baina janarien sukaldatzearen arduraduna Aibak catering-enpresa da. Enpresa honek diseinatzen ditu menuak, jakiak erosten ditu eta bere egoitzan kozinatzen ditu. Goizean bazkariak prestatuta ekartzen ditu termotan.

Ikastolako langile eta AIBAKeko langileen artean kudeatzen dute egineroko jangela ordua.

Hiru hileroko gurasoei helarazten zaizkie afariak prestatzeko garaian kontuan hartu ditzaten. Hiru hileroko menuak eskuragarri daude idazkaritzan edota www.herriametsa.eus gure web orrian.

Funtzionamendu orokorraren mailan, zerbitzuaren jarraipena jantokiko koordinatzaileak egiten du, administrazioko buruarekin batera. Bilera periodikoak ere egiten dira Aibaken zuzendaritzarekin, doikuntzak eta hobekuntzak bideratzeko. Bestale, ikastola, ohiko den moduan, ikasleen gurasoei irekia dago guztion artean kudeaketa egoki bat aurrera eraman dezagun.

Ikasturte bakoitzaren amaieran, plangintza egokia egiteko asmoz, guraso guztiei hurrengo ikasturterako jangelaren beharra izango duten ala ez galdetzen zaie INIKAz, eta behar izanez gero, zenbat eta zein egunetan. Galdeketa hau, maiatza inguruan bidaltzen da INIKAz etxeetara. Kasu bereziren bat duenak (behar-beharrezko eta aurreikusi ezinezko egoerak), Idazkaritzan eman beharko du bere eskaeraren berri ikastolak aztertu eta baloratu dezan.

MENU BEREZIAK

- a) Menuen osaera bera izango da jankide guztientzat, b) puntuak zehaztutako kasuan izan ezik.
- b) Menu desberdinak onartuko dira honako kasu hauetan:

1. Intolerantziak, alergiak eta gaixotasuna.

Ikastolak menu bereziak egin ditzake, baina ikaslearen gurasoek edo tutoreek, honako agiri hauek aurkeztu behar dituzte:

- Espezialistaren mediku txosten ofiziala.
- Ezbeharrez hartuz gero jarduteko protokoloa
- Ikastolak ezin izango du menu bereziak eman espezialistak elikagai jakin batekiko gaixotasuna, alergia edo jasanezintasuna modu seguruan zehazten ez duen arte.

EGUN BAT JANTOKIAN

BAZKAL AURRETIK

JANGELA TXIKIA (HH3, HH4 eta HH 5)

- 12:00: HHko 3 urtekoek gelan bertan bazkaltzen dute.
- 12:15: HH 4 eta HH5eko ikasleak jantokira portxetik joango dira. Komuniketika pasa, "mantalak jantzi" eta jangela txikira sartuko dira.
- 12:30: LH 1eko ikasleak jantokira portxetik joango dira eta jangela txikira sartuko dira.

JANGELA HANDIA (LH eta DBH)

- 12:25: LH 2 / 12:30 LH2 LH4 / 13:30 LH5 eta LH 6 sartuko dira, komuniketika pasa ondoren.
- Hiru begiraleetako bat umeak komuniketika pasa daitezen arduratuko da eta beste biak haurrak agurtuko dituzte jangela barruan eta zerbitzatzen hasiko dira. Komuneko lanetan astero begiraleak txandatu joango dira.

BAZKALORDUA

JANTOKI OSOA (HH, LH)

- Lehenengo platera zerbitzatua izaten dute kasu gehienetan.
- HHkoei mahai-tresnak erabiltzen lagundu, musua garbitzeko gogorarazi, e.a.
- Jantokiko giroa atsegina eta ahalik eta lasaiena izan dadin, elkarrizketa bideratuko da garrasiak ekidinez (bai begiraleen artean eta baita haurrak isilarazteko orduan).
- Liskarren bat sortuz gero, momentuan eta bertan konponduko da arazoa hizlaria eta entzule teknika erabiliaz.
- Gurasoekiko harremanak zaindu. Jangelako Koordinatzailearekin bilera bat egin nahi bada, aurretik ordua zehaztea komeni da. Haurrak jangelatik jasotzeko, beti ere, alde aurretik Idazkaritzan etorreraren berri jakinarazi behar da. Jasotzeko orduak 13:20etan edota 14:30etan izaten saiatu beharko da, eta gurasoek ezingo dute inola ere jangela barrura sartu. Begirale edo koordinatzaileari adierazi beharko zaio (besterik ezean atetik) eta beraiek aterako dute ikaslea jangela barrutik.

BAZKALOSTEAN

JANTOKI OSOA (HH, LH)

- HH3koak beren bi begiraleekin komunera joango dira. Eskuak garbitu eta sarreran eseriko dira denak bildu arte. HH 4koak bere begiralearekin geroxeago irtengo dira.
- HH5ekoak bukatu ondoren, bere begiralearekin irtengo dira. LHkoak beste bi begiraleekin. Ateratzeko momentuan, LHko begirale bat atarian (portxetan) dagoen bitartean beste mahaietan daudenei irteera ematen joango da.
- 14:00tatik aurrera jangela handian eta txikian ez da inor geratuko.
- Adin tarte bakoitzak bere jolaserako edo egoteko eremu berezia izango du eta errespetatu beharrekoak izango dira eremu horiek (ikus Eremuen Eranskina).
- 14:30ean haurrak geletara itzuliko dira. HHkoak bakoitza bere begiralearen laguntzaz. LHko begiraleak sarrera nagusian egongo dira.

JANGELAKO ARAU OROKORRAK

GARBITASUNA

- Bazkaldu aurretik eta ondoren eskuak garbitu
- Janaria ez bota
- Mahaiko tresnak ongi erabili.

PORTAERA

- Arduratsu jan
- Baxu hitz egin
- Ahoa itxita jan
- Modu egoki eta lasaian egon mahaietan.
- Hitz desegokiak ez erabili
- Begiraleak eta kideak errespetatu
- Begiraleek esandakoa bete
- Mahai bakoitzean, astero arduradunak izendatu
- Bazkalorduan ezin da tresna teknologikorik erabili

INGURUA

- Komunak eta jolas-gelak zaindu

LISKARRAREN BIDERAKETA

- Begiraleak liskarrean parte hartu duten haurrak besteengandik baztertuko ditu modu lasaian, baina gertatu den lekutik urrundu gabe.
- Konfiantzaz eta goxo hitz egingo die liskarrean parte hartu duten haurrei. Hizkera egokia erabili du eta hizkera hau mantendu arazoa konpondu bitartean.
- Begiraleak bitartekari rola beteko du, ez da inoren alde azalduko, haurra ez du errudun sentiaraziko.
- Haurra gertatutakoaren berri ematen saiatuko da. Begiraleak denei emango die hitz egiteko aukera.
- Hitz egiten ari dena errespetuz entzungo dute, bai haurrak, bai begiraleak (hizlaria/entzulea).
- Begiraleak haurra bestearen lekuan jartzeko modua bilatuko du, zer sentitzen duen, gustura al dagoen, minduta, triste...(enpatia) plazaratzen saiatuko da.
- Begiraleak eztabaida sortzeko aukera emango die beraien arteko errespetua lehenetsiz, hau da, haurren arteko elkarrizketa bideratuko du inor konbentzitzen saiatu gabe, bakoitzak bere arazoak mahai gainean jarriko ditu.
- Haurrek arazoa zein izan den, ondorioak zeintzuk izan diren eta irtenbideak arrazoituko dituzte begiralearen laguntzarekin.
- Arazoa amaitutzat emateko, liskarrean parte hartu duten haurren adostasuna eta barkamena bideratuko du begiraleak.
- Ahal den neurrian, hurrengo batean liskarrak ez sortzeko konpromisoa hartu beharko dute, egoera hauek saihesten saiatu beharko dute.
- Begiraleak haurren jarrera aldaketa eskertuko du eta konponbideari irteera nola eman dioten gogoraraziko die errefortzu moduan.
- Liskarrean parte hartu duten haurrak keinu baikor batean agurtuko ditu begiraleak (besarkada, muxua, bostekoa...)

BAZKAL OSTEKO EREMUAK

MAILA	EREMUA
HH 3 -4-5	<ul style="list-style-type: none"> • Parkea, ganbara edo gela
LH 1-2-3-4-5-6	<p>Txandatur: frontoia-futbol zelaia- goiko zelaia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eguraldi txarrarekin: <ul style="list-style-type: none"> • LH 5-6.... frontoia • LH 3-4.... Portxea • LH 1-2.... gelatan

JANGELAKO KOORDINATZAILEAK:

- Mari Karmen Isasa eta Zuriñe Mariscal.
- Funtzioak:
  - Begirale taldearen dinamizazioa zaindu.
  - Jangela heziketa gune izan dadin bermatu.
  - Komunikazioa eta harremanak sustatu.
  - Jangelako heziketa gunearen antolaketa eta plangintza aurrera eram

IZEN ABIZENAK: .....MAILA:.....

ELIKADURA/ HIGIENE OHITURAK ETA JOKABIDEA	BAI	EZ	JABETZE PROZESUAN
• Zerbitzatutakoa bukatzen du.			
• Mahaian garbia eta txukuna da.			
• Bere kabuz jaten du.			
• Janariarekin jolasteko joera du.			
• Erritmo egokian jaten du.			
• Orokorrean denetik jaten du.			
• Mahai tresnak modu egokian erabiltzen ditu.			
• Hezitzaileak errespetatzen ditu.			
• Jangelako kideak errespetatzen ditu.			
• Mahaian duen jarrera egokia da.			

JOLAS GARAIAN	BAI	EZ	JABETZE PROZESUAN
• Jolas taldean ondo moldatzen da.			
• Gatazkak bere kabuz konpontzen ditu.			
• Jolasteko materiala egoki erabiltzen du.			
• Jolas arauak onartzen ditu.			
• Siesta egiten du.			

OHARRAK:

 TXOSTENA DBH

IZEN ABIZENAK: .....MAILA:.....

ELIKADURA/ HIGIENE OHITURAK ETA JOKABIDEA	BAI	EZ	JABETZE PROZESUAN
• Zerbitzatutakoa bukatzen du.			
• Mahaian garbia eta txukuna da.			
• Gustuko duena bakarrik jaten saiatzen da.			
• Hezitzaileak errespetatzen ditu.			
• Jangelako kideak errespetatzen ditu.			
• Arduradun lanak ondo betetzen ditu.			
• Mahaian duen jarrera egokia da.			

JOLAS GARAIAN	BAI	EZ	JABETZE PROZESUAN
• Jolas taldean ondo moldatzen da.			
• Gatazkak bere kabuz konpontzen ditu.			
• Jolasteko materiala egoki erabiltzen du.			
• Jolas arauak onartzen ditu.			

OHARRAK: